

“Door meer inzicht te geven in de prestaties van het waterschap en als het nodig is aanbevelingen te doen voor de toekomst versterkt de rekenkamer de positie van het algemeen bestuur. Verbeter- en leereffecten staan daarbij centraal”.

Onderzoeksplan 2026

Rekenkamer
Vechtstromen
maart 2026

Inhoud

1. Algemeen	2
1.1. Inleiding	2
1.2. Rekenkamer Vechtstromen: leren en verbeteren.....	2
2. Onderzoeksplan 2026.....	4
2.1. Inleiding	4
2.2. Hoe hebben we onderwerpen geselecteerd?	4
2.3. Welke onderzoeken gaan we doen in 2026?	4
2.3.1. <i>Kijken over grenzen; een blik op samenwerking</i>	4
2.3.2. <i>Afronding Doe Mee onderzoek 2025 VvR naar Onderbesteding</i>	5
2.4. Wat zijn we nog meer van plan in 2026?.....	5
3. Begroting	6
Bijlage 1: Groslijst	7
Bijlage 2: Selectiecriteria	8

1. Algemeen

1.1. Inleiding

In dit onderzoeksplan 2026 van de rekenkamer van het Waterschap Vechtstromen geeft de rekenkamer aan:

- Wat we willen bereiken
- Welke onderzoeken we in 2026 gaan uitvoeren
- De kosten en globale planning van de werkzaamheden

Hiermee geven we invulling aan artikel 9 van de verordening op de rekenkamer. Dit onderzoeksplan is op 26 maart 2026 besproken met de controlecommissie en daarna ter kennisname aan het Algemeen Bestuur gestuurd.

1.2. Rekenkamer Vechtstromen: leren en verbeteren

De rekenkamer is door het algemeen bestuur ingesteld en heeft een onafhankelijke positie. De rekenkamer ondersteunt het algemeen bestuur en wil bijdragen aan meer inzicht in de prestaties en waar nodig aanbevelingen doen voor de toekomst. De rekenkamer voert daartoe onderzoeken uit. Leren en verbeteren staan daarbij centraal. De rekenkamer bepaalt vanuit haar onafhankelijkheid zelf welke onderwerpen worden onderzocht en hoe het onderzoek wordt ingericht. De rekenkamer bestaat uit:

- De heer Patrick Pieters (voorzitter)
- Mevrouw Ariane von Raesfeld (extern lid)
- Mevrouw Anneke Broekman (extern lid)
- Mevrouw Marieke Ekelenkamp (ambtelijk secretaris)

Dit doet de Rekenkamer

Het werk van het waterschap wordt steeds belangrijker. Het gaat over veel geld en het raakt steeds meer verbonden met het werk van andere overheden en organisaties. Dat kan allerlei vragen oproepen. Het Algemeen Bestuur kan veel informatie krijgen van het Dagelijks Bestuur en ambtenaren. Daarnaast is een onafhankelijke blik nodig. De Rekenkamer heeft die. Zij beslist zelf welk onderzoek zij doet en doet ook onderzoek op verzoek van Algemeen bestuur of fractieleden.

Dit doen we

De Rekenkamer voert onafhankelijk onderzoek uit of het waterschap zijn taken goed en rechtmatig uitvoert en het geld goed besteedt. Op die manier ondersteunt de Rekenkamer het Algemeen Bestuur.

Hier letten we op

- **Doeltreffend:** Is het gewenste effect behaald?
- **Doelmatig:** Is het tegen zo laag mogelijke kosten?
- **Rechtmatig:** Is het volgens de wetten en regels?

Onafhankelijk

Het onderzoek van de Rekenkamer helpt het Algemeen Bestuur in zijn kaderstellende en controlerende rol, juist doordat het neutraal en niet politiek getuurd is.

Neem gerust contact op

Voor meer info over wie we zijn, wat we voor u kunnen betekenen en hoe u ons kunt bereiken, zie onze website: www.vechtstromen.nl/bestuur/rekenkamer
Of mail ons: rekenkamer@vechtstromen.nl

Of scan de QR-code:

Een productie van Vereniging van Rekenkamers

Hoe we werken

De Rekenkamer doet objectief onderzoek en adviseert daarmee het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de ingezetenen. De Rekenkamer kan ook onderzoek doen naar politiek gevoelige onderwerpen. In het algemeen gaan we hierbij als volgt te werk.

2. Onderzoeksplan 2026

2.1. Inleiding

De rekenkamer kan jaarlijks twee tot drie onderzoeken uitvoeren en kiest daarbij onderwerpen die van belang zijn voor de organisatie. Om tot die keuzes te komen, werkt zij met een dynamische groslijst: een lijst die het hele jaar door wordt aangevuld en jaarlijks opnieuw wordt gewogen.

2.2. Hoe hebben we onderwerpen geselecteerd?

Voor die lijst kijkt de rekenkamer breed om zich heen. Fracties worden gevraagd mee te denken, en in gesprekken met o.a. de controlecommissie komt naar voren wat er speelt binnen bestuur en organisatie. Inwoners kunnen via de website suggesties voor onderzoeksonderwerpen indienen. Daarnaast duikt de rekenkamer zelf in stukken zoals de begroting, jaarrekening en andere officiële documenten van Vechtstromen. Ook signalen uit interviews, lokale media, vakbladen en onderzoeken van andere rekenkamers worden meegenomen. Op basis van deze brede verkenning en de vastgestelde selectiecriteria (bijlage 2) bepaalt de rekenkamer welke onderwerpen uiteindelijk een plek krijgen in het onderzoeksplan 2026.

2.3. Welke onderzoeken gaan we doen in 2026?

2.3.1. Kijken over grenzen; een blik op samenwerking

In 2025 zijn we gestart met het onderzoek **Kijken over grenzen**.

“Op eigen houtje gaat het niet lukken. Daarom zoeken we steeds meer de samenwerking met partners” (Watervisie Vechtstromen 2050).

Waterschap Vechtstromen werkt op veel manieren samen met andere partijen. Dat varieert van strategische partnerschappen met overheden, bedrijven en organisaties tot praktische samenwerking in projecten rondom bijvoorbeeld waterkwaliteit, klimaatadaptatie en natuurherstel. Het waterschap heeft een uitgebreid netwerk, ook met Duitse partners. De intensiteit en kwaliteit van die samenwerking verschillen per opgave en hangen onder andere af van het strategisch belang, de beschikbare capaciteit en de gedeelde doelen. Bij complexe en internationale samenwerkingen spelen daarnaast vragen rond bestuurbaarheid, transparantie en verantwoording. Om beter zicht te krijgen op de effectiviteit, doelmatigheid en bestuurbaarheid van deze samenwerkingen onderzoekt de Rekenkamer in welke samenwerkingsverbanden het waterschap actief is, hoe deze verbanden functioneren, en waar verbeterkansen liggen.

De rekenkamer heeft bureau Common Eye geselecteerd en richt zich op de volgende vragen:

- *Welke samenwerkingsverbanden en netwerken zijn relevant voor de bestuurlijke doelen en de beoogde impact van het waterschap?*
- *Aan welke samenwerkingen neemt het waterschap deel? Wat zijn de doelen van deze verbanden, hoe zijn ze ingericht, hoe worden ze aangestuurd, welke rol en*

bijdrage heeft het waterschap, en welke sturingsmogelijkheden heeft het Algemeen Bestuur?

- *In hoeverre zijn de samenwerkingsverbanden waaraan het waterschap deelneemt doeltreffend, doelmatig en bestuurbaar? En staat de bijdrage van het waterschap in verhouding tot gerealiseerde en beoogde resultaten en impact?*

De startbijeenkomst heeft plaatsgevonden op 15 december 2025 en de interviews zijn gehouden begin 2026.

Om tot betekenisvolle aanbevelingen voor het waterschap te kunnen komen, is het mogelijk dat er na afronding van het eerste deel van het onderzoek, aanleiding is om nader onderzoek te doen. Dat kan het geval zijn als we bijvoorbeeld terugkerende issues of opvallende patronen aantreffen. We verdiepen het onderzoek dan met bijvoorbeeld casestudies.

2.3.2. Afronding Doe Mee onderzoek 2025 VVR naar Onderbesteding

In een DoeMee-onderzoek van de Vereniging voor Rekenkamers (VVR) doet een groot aantal rekenkamers een gezamenlijk onderzoek naar een vraagstuk. Dit biedt de mogelijkheid om op een efficiënte wijze gemeenschappelijke vraagstukken te onderzoeken en tot op zekere hoogte ook te benchmarken. De onderwerpkeuze voor Het DoeMee onderzoek van 2025 was onderbesteding. Het onderzoek is vanwege de grote deelname van 159 decentrale overheden en de complexiteit uit de planning gelopen en zal naar verwachting voor de zomer van 2026 aangeboden kunnen worden aan het Algemeen Bestuur.

Onderbesteding kan erop duiden dat niet realistisch wordt begroot, dat activiteiten niet zijn uitgevoerd of dat extra middelen zodanig laat in het jaar beschikbaar komen dat besteding niet meer haalbaar is.

Met onderbesteding (ook wel onder-uitputting of onderschrijding) wordt bedoeld dat de kosten lager en/of de opbrengsten hoger zijn dan begroot. Onderbesteding is dus de tegenhanger van overbesteding of budgetoverschrijding.

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt: *Geeft de wijze waarop in waterschap Vechtstromen wordt begroot, de volksvertegenwoordigers een goed inzicht in de baten en lasten en kan dit worden verbeterd?*

2.3.3. Doe Mee onderzoek 2026

De Vereniging van Rekenkamers organiseert jaarlijks een zogenaamd DoeMee-onderzoek. Dit zijn vrij gestandaardiseerde onderzoeken waar provinciale, gemeentelijke, waterschaps- en soms ook de Algemene Rekenkamer aan kunnen deelnemen. Het onderwerp dat begin 2026 onder voorbehoud gekozen is, betreft zoetwaterbeschikbaarheid. Mocht dit onderwerp definitief vastgesteld worden, dan gaan wij hier als rekenkamer Vechtstromen aan deelnemen.

2.4. Wat zijn we nog meer van plan in 2026?

De rekenkamer Vechtstromen werkt samen met rekenkamers van de andere waterschappen. Dit gebeurt onder andere in de Waterkring, het samenwerkingsverband van de rekenkamers bij de waterschappen. De Waterkring maakt onderdeel uit van de VVR: Vereniging voor Rekenkamers. Deze samenwerking is vooral gericht op het opdoen en uitwisseling van kennis, ervaring en informatie.

Daarnaast heeft de rekenkamer contacten en afstemming met de Noordelijke Rekenkamer en de vijf rekenkamers van de noord/oostelijke waterschappen. Hierbij wisselen we informatie uit ten aanzien van groslijsten, uitgevoerde onderzoeken en voorbereiding van nieuwe onderzoeken. Indien het onderzoeksonderwerp zich ertoe leent, sluit de rekenkamer niet uit om gezamenlijk onderzoek uit te voeren. Tot slot zoeken we de samenwerking met Rekenkamer Oost, hoge zandgronden en de Twentse rekenkamers. De Twentse rekenkamers doen een onderzoek naar "Ruimte in Twente". In de loop van 2026 weegt rekenkamer Vechtstromen of zij al dan niet deelneemt aan dit onderzoek.

We overleggen regelmatig met de controlecommissie (de klankbordgroep) en organiseren jaarlijks een "rondje fracties" om relevante onderzoeksonderwerpen op te halen bij de leden van het Algemeen Bestuur.

Tot slot gaan we de ontwikkelpunten, zoals opgenomen in het jaarverslag van de Functionaris Gegevensbescherming ten aanzien van informatiebeveiliging en privacy, uitvoeren.

3. Begroting

VASTE KOSTEN	
Vergoeding voorzitter + externe leden plus reis- en onkosten	€ 15.000
Vergoeding secretaris	€ 40.000
Lidmaatschap VVR en deskundigheidsbevordering	€ 2.000
VARIABELE KOSTEN	
Onderzoekskosten/ Bijdrage ondersteunende bureaus	€ 60.400
- Doe Mee onderzoeken NVR	€ 1.000
Tekort onderzoekskosten 2025	- € 5000
TOTALE KOSTEN	€113.400.

Toelichting:

Het budget is inclusief BTW.

- De vergoeding voorzitter bedraagt €282,48 per vergadering en voor externe leden € 225,99 per vergadering. Daar komen nog reiskosten (ongeveer € 100 per vergadering) bij.
- Voor 2026 is uitgegaan van een inzet van de secretaris gedurende 40 weken x 8 uur.
- Over de besteding legt de rekenkamer verantwoording af aan het algemeen bestuur in het jaarverslag.

Bijlage 1: Groslijst

- Meten is weten (afgerond)
- Samenwerking Duitsland (in uitvoering binnen onderzoek over samenwerking)
- Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)/ financiële bijdrage Vechtstromen
- KRW
- Droogte: beleid en effecten
- Assetmanagement
- Cybersecurity
- Toekomstgerichtheid eigen gebied
- Vasthouden water hoge zandgronden: hoe effectief
- Vierde trap zuiveringen
- Naoberschap en communicatie met inwoners
- Risicomanagement financiën
- Omgevingswet
- Ondersteuning AB
- Kerntaken
- Effecten van bufferstroken
- Grondwaterbeleid
- Herziening belastingtarieven
- Innovaties zuivering
- Medicijnresten en andere stoffen
- Aanbesteding: balans zelf doen en uitbesteden
- Beleid grote projecten
- Cybersecurity en informatiebeveiliging
- Klachtenafhandeling
- Calamiteitenbestrijding
- Energietransitie
- Beleid grote lozers op rwzi
- Wateroverlast
- Indicatoren planning en control: kwantificeerbare resultaten
- Strategisch personeelsbeleid
- Subsidieverordening: effectmeting
- Maaibeleid
- Generatietoets
- Benchmark financieel beleid met andere waterschappen
- Gevolgen hoofdlijnenakkoord nieuwe kabinet
- Funderingsproblematiek
- Groenblauwe diensten
- Water en bodem sturend
- Proud automatisering
- Waterschap als ondernemer (Energiefabriek)
- Duurzame gezagsstructuur passend bij opgave
- Nieuw belastingstelsel
- Landbouw in transitie
- Grondbeleid

Bijlage 2: Selectiecriteria

Bij de keuze van de onderwerpen geldt dat een zo groot mogelijke bijdrage aan de missie en doelstelling van de rekenkamer wordt beoogd, gerelateerd aan de inzet van beperkte onderzoekscapaciteit. De rekenkamer kiest op basis van de volgende selectiecriteria:

1. Het onderwerp dient te passen binnen de taakopdracht en bevoegdheden van de rekenkamer en moet relevant zijn voor het functioneren van het waterschap en moet relevant zijn voor het algemeen bestuur;
2. Het onderwerp is niet onlangs onderzocht of geagendeerd voor onderzoek door anderen, tenzij het om een onderwerp gaat dat waterschap-specifiek is;
3. Er zijn signalen/twijfels over doelmatigheid, doeltreffendheid en/of rechtmatigheid;
4. Er is een groot maatschappelijk belang;
5. Er is een (potentieel) groot financieel belang;
6. Er is een (potentieel) groot risico m.b.t. het waterschapsimago;
7. Er zijn leereffecten mogelijk (leerervaringen ook elders toepasbaar);
8. Zijn onderzoekbaar en leveren een degelijk onderzoekresultaat op;
9. Er is sprake van enige evenwichtige spreiding over de waterschapsbeleidsterreinen in de opvolgende onderzoeken.
10. Contra-indicatie: de informatie is niet ook via andere, gemakkelijkere of voor de hand liggende weg te verkrijgen (b.v. vragen stellen aan het dagelijks bestuur, rondetafelconferentie met dagelijks bestuur en derden).